

„Umieemy unikać zagrożeń- bezpieczny przedszkolak”

Wprowadzenie

Ochrona dziecka przed niebezpieczeństwami mogącymi zagrażać mu w bliższym i dalszym otoczeniu to podstawowy obowiązek dorosłych, opiekujących się dzieckiem. Ma to swoje odzwierciedlenie w prawie stanowionym (Konwencja Praw Dziecka, Konstytucja RP, kodeks wykroczeń, Ustawa Prawo o Ruchu Drogowym). Zadaniem dorosłych jest nie tylko stworzenie warunków do bezpiecznej zabawy, nauki i wypoczynku, bez narażania dziecka na przykre i niebezpieczne sytuacje, ale równie istotna jest edukacja dla bezpieczeństwa. Wraz z rozwojem samodzielności dziecka musimy coraz bardziej liczyć się z koniecznością wyposażenia go w umiejętności przewidywania zagrożeń, unikania ich, a jeśli już zaistnieją- zdolnością do radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Treści zawarte w programie dotyczą wiedzy, umiejętności i kształtowania postaw w zakresie bezpieczeństwa własnego oraz innych i są zgodne z podstawą programową wychowania przedszkolnego z dnia 23 grudnia 2008r.

Program realizowany będzie w grupie dzieci 5-letnich, ale może być również wykorzystany w każdej grupie wiekowej dzieci przedszkolnych. Należy odpowiednio do wieku dzieci dobrać treści, sposób przekazu, środki dydaktyczne oraz zadbać o właściwą proporcję wiedzy i działania. Ważne jest, aby dzieci w miarę możliwości miały bezpośredni kontakt z obiektami i zjawiskami. Problematyka bezpieczeństwa dziecka powinna skupiać się szczególnie wokół najbliższego otoczenia dziecka.

Cele programu:

- Uświadomienie dzieciom grożących im niebezpieczeństw
- Rozwijanie umiejętności dbania o bezpieczeństwo własne oraz innych
- Przygotowanie dzieci do świadomego uczestnictwa w ruchu drogowym
- Uczenie zachowań asertywnych (bez utraty naturalnej ufności dzieci wobec obcych)
- Umiejętność radzenia sobie w sytuacjach niebezpiecznych
- Przyswojenie zasad bezpiecznej zabawy
- Poznanie niebezpieczeństw płynących ze świata zwierząt, roślin i ludzi

Zakres treści programu:

1. Bezpieczeństwo podczas zabaw
2. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
3. Groźne przedmioty i urządzenia
4. Zagrożenia ze świata zwierząt i roślin
5. Zagrożenia ze strony ludzi
6. Dbłość o własność osobistą

Metody i formy realizacji programu:

- Pokazy i obserwacje
- pogadanki
- Przykłady
- instruktaże
- Scenki dramowe w wykonaniu dzieci
- Zabawy muzyczno- ruchowe. piosenki
- Gry dydaktyczne
- Kącik ruchu drogowego
- Prace plastyczne
- Filmy dydaktyczne (np. z serii Miś Uszatek, Bolek I Lolek)
- Przedstawienia teatralne
- Wycieczki
- Spotkania z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Środzie Wlkp, OSP, pracownikami ochrony,
- Spotkanie z botanikiem
- Spotkanie z właścicielem psa
- Wplatanie literatury do zajęć
- Inscenizacja krótkich tekstów literackich
- Redagowanie kącika informacyjnego dla rodziców, strony internetowej

- Zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli przedszkoli w zakresie programu profilaktycznego dla dzieci w wieku przedszkolnym „Jezyk-bezpieczny przedszkolak”

Szczegółowe treści kształcenia:

1. Bezpieczeństwo podczas zabaw:

Dziecko:

- Samowolnie nie oddala się z placu zabaw i sali przedszkolnej
- Właściwie korzysta z przyrządów na placu przedszkolnym oraz sprzętu sportowego
- Unika zabaw w miejscach niebezpiecznych:
  - wybiera miejsca oddalone od tras komunikacyjnych
  - Nie bawi się w pobliżu maszyn i urządzeń rolniczych
  - nie bawi się w pobliżu zbiorników wodnych
  - nie bawi się na zamrzniętych akwenach wodnych
  - nie bawi się w ruinach i na terenach budowy
- Wie, jak oznaczone są miejsca niebezpieczne
- Powstrzymuje się przez podejmowaniem niebezpiecznych zabaw
- Korzysta z zabawek i przyborów zgodnie z ich przeznaczeniem i zasadami bezpieczeństwa
- Zgłasza osobie dorosłej zauważone niebezpieczeństwa
- Zgłasza osobie dorosłej wszelkie dolegliwości, skaleczenia lub złe samopoczucie także zauważone u innych dzieci
- Reaguje na niebezpieczne zachowania innych dzieci

2. Bezpieczeństwo na drodze

Dziecko:

- Porusza się po drodze tylko pod opieką osoby dorosłej
- Stosuje się do zasad ruchu drogowego dla pieszych

- Rozpoznaje ważne znaki drogowe w najbliższym otoczeniu i rozumie ich znaczenie
- Zna i stosuje zasady bezpiecznego podróżowania jako pasażer (w samochodzie korzysta z fotelika i pasów, spokojnie zachowuje się podczas jazdy; na rowerze- odpowiedni fotelik, kask ochronny na głowie)
- Rozumie konieczność noszenia różnych elementów odzieżowych szczególnie w okresie późnej jesieni oraz przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych
- Wie, jaka jest rola policjanta w ruchu drogowym
- Wie, jakie niebezpieczeństwa mogą je spotkać w ruchu drogowym w najbliższym otoczeniu, potrafi je unikać oraz radzić sobie w sytuacjach trudnych
- Respektuje zasady bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w środkach komunikacji publicznej

3. Groźne przedmioty i urządzenia

Dziecko

- Przestrzega zakazu dotykania instalacji elektrycznej
- Przestrzega zakazu korzystania z urządzeń elektrycznych
- Poprawnie i bezpiecznie potrafi korzystać z telewizora, radia, odtwarzacza DVD, komputera, odkurzacza
- Zgłasza osobie dorosłej zauważone niebezpieczeństwa, np. pożaru, zalania,
- Wie, jakie mogą być przyczyny pożaru
- Unika zabaw ostrymi przedmiotami
- Nie zbliża się do pracujących maszyn i urządzeń
- Poznaje i przestrzega zasady posługiwania się przyborami typu: nożyczki, dziurkacz, zszywacz
- Wie, jak zachować się w sytuacji awarii w budynku np. pożar, zalanie, brak prądu
- Zna numery telefonów alarmowych i potrafi z nich skorzystać
- Wie, że nie wolno samodzielnie zażywać leków
- Unika styczności ze środkami chemicznymi
- Nie wchodzi na meble i inne urządzenia stanowiące wyposażenie mieszkania
- Nie wkłada drobnych przedmiotów do ust, ucha lub nosa
-

4. Zagrożenia ze świata zwierząt i roślin

Dziecko

- Nie zbliża się i nie dotyka zwierząt dzikich oraz nieznanymi zwierząt domowych
- Bez zgody właściciela nie podchodzi do psa
- Wie co oznacza „dreczenie zwierząt” i dlaczego nie wolno tego robić
- Nie wchodzi na teren, którego pilnuje pies
- Rozumie znaczenie tabliczek informujących o obecności psa
- Wie, jak zachowuje się chora wiewiórka, lis, gołąb
- Potrafi właściwie zachować się, aby uniknąć pogryzienia przez psa:
  - pamiętaj, że twoje zachowanie podpowiada psu, czy ma cię ugryźć
  - jeżeli pies jest bardzo blisko, warczy- zastygnij w bezruchu z dłońmi przy udach, nie przy twarzy, bo podniesione ręce to dla psa groźba, nie reaguj, nie krzycz i nie uciekaj
  - jeżeli pies jest daleko i zbliża się – przybierz pozycję żółwia (klęknij, głowa do ziemi, kolana pod brodę, ręce zakrywają uszy i głowę), robisz się wtedy mniejsze i niegroźne- jest to psi sygnał braku agresji; pozostań w tej pozycji w bezruchu i ciszy; pies obwącha cię i odejdzie.
- Wie o istnieniu roślin niebezpiecznych
- Nie wkłada do ust i nie zjada nieznanymi roślin
- Dostrzega niebezpieczne rośliny w swoim otoczeniu
- Wie, jakie objawy może mieć człowiek po zjedzeniu trujących roślin

5. Zagrożenia ze strony ludzi

Dziecko

- Wie, że aby uzyskać pomoc musi znać swoje imię, nazwisko, adres
- Zna zaufane osoby dorosłe ze swojego otoczenia
- Prosi o pomoc osoby, którym można ufać:
  - policjant, strażnik miejski
  - starsza pani
  - kobieta lub mężczyzna z dzieckiem
- Potrafi korzystać z zapisu numeru telefonu do rodziców
- Wie, że nie wolno niczego przyjmować od obcych
- Wie, że nie można ufać dorosłemu, który:
  - coś obiecuje dziecku i chce je gdzieś zabrać

- Częstoje dziecko słodyczami i daje prezenty
- prosi, aby gdziekolwiek z nim poszło
- nie wsiada do pojazdów kierowanych przez obcych
- Wie, że człowiek, który ma złe intencje może być miły i mieć przyjemną powierzchowność

6. Dbalność o własność osobistą

Dziecko

- Ma nawyk dbania o własne rzeczy,
- Potrafi pilnować swoich rzeczy i nie narażać ich na zgubienie lub kradzież
- Ma obowiązek porządkowania swoich zabawek, nie zostawia ich np. na placu zabaw
- Nie informuje obcych o stanie zamożności rodziców
- nie mówi obcemu o tym, gdzie znajdują się cenne przedmioty w jego mieszkaniu
- wie, że złodziej pukający do drzwi może podawać się za listonosza, kominiarza itp.
- Otwiera drzwi tylko osobom zaufanym
- Przestrzega zakazu podawania obcym swojego adresu

„Umiemy unikać zagrożeń – bezpieczny przedszkolak”

Zestawienie bibliograficzne w wyborze

WYDAWNICTWA ZWARTE

- NIEWOLA Dorota : Chcę być bezpieczny. - Kraków : Oficyna Wydaw. "Impuls", 2004 (Książka jest zbiorem opowiadań edukacyjnych dla przedszkolaków i dzieci w młodszym wieku szkolnym).
- BOGACKA-OSIŃSKA Bogumiła, USIELSKA- PTASZEK Hanna : Przedszkolak bezpieczny na drodze : ćwiczenia dla dzieci w wieku przedszkolnym. - Warszawa : WSiP, 1998 Filia w Radomsku
- KLUS-STAŃSKA Dorota NOWICKA Marzena : Bezpieczeństwo dzieci : scenariusze zajęć dla rodziców i nauczycieli. - Kraków : Oficyna Wydaw. "Impuls", 1999
- GRUCLIK J. ŁUKASZEWSKA A. „Bezpieczeństwo na drodze. Propozycja gier i zabaw...” Toruń 2004
- KASDEPKE GRZEGORZ „Ostrożnie !” Literatura 2007
- „Bezpieczne przedszkole” – scenariusze zajęć

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

- BARA Józefa, ŚLIWIŃSKA Anna : Edukacja komunikacyjna przedszkolaków . Wychowanie w Przedszkolu. - 1996, nr 6, s. 356-361 Różne formy pracy przygotowujące dzieci do bezpiecznego i kulturalnego uczestnictwa w ruchu drogowym.
- BOGACKA-OSIŃSKA Bogumiła : Przygotowanie dzieci do uczestnictwa w ruchu drogowym Wychowanie w Przedszkolu. - 2001, nr 4, s. 210
- BULERA Maria, ŻUCHELKOWSKA Krystyna : Przygotowanie dzieci kończących edukację przedszkolną do bezpiecznego i kulturalnego uczestnictwa w ruchu drogowym . Wychowanie na Co Dzień. - 2006, nr 9, s. 10
- GIERZ Magdalena : Bezpiecznie na drodze. Wychowanie w Przedszkolu. - 1997 nr 7 s. 437-439

- GÓRNIAK Małgorzata : Przestrzegamy zasad bezpieczeństwa Wychowanie w Przedszkolu. - 2003, nr 3, s. 151-153
- FALKIEWICZ-SZULT : Bezpieczny przedszkolak . Wychowanie w Przedszkolu. - 2005, nr 9, s. 20-22
- KAMIENIOWSKA Renata : Bezpieczny przedszkolak . Wychowanie w Przedszkolu. - 2006, nr 10, s. 37-39
- KOŁODZIEJ Bożena : Bezpieczna droga do przedszkola . Wychowanie w Przedszkolu.- 2001, nr 4, s. 221-223 KRÓL Małgorzata : O urządzaniu sali gimnastycznej dla przedszkolaków // Wychowanie na Co Dzień. - 2003, nr 4/5, s. 31 Ruch fizyczny jako jedna z podstaw rozwoju dzieci.
- ŁUKASZEWSKA Anna, PEĐRASIŁ Lidia : „Bezpieczne miasto” Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 6, s.453-457 Zajęcia z elementem profilaktyki kryminalnej, których celem było chronić dzieci przed przestępcami i nauka bezpiecznego poruszania się po ulicy.
- MALIK Ewa : Bezpieczny dom, przedszkole i ulica. Wychowanie w Przedszkolu. - 2002, nr 2, s. 102-104 Konspekty zajęć uwrażliwiające dzieci na własne poczucie bezpieczeństwa z wykorzystaniem bajek „Królewna Śnieżka”, „Czerwony kapturek”.
- MARCHLEWICZ Aleksandra, RZĄDKOWSKA Ewa : Bezpieczeństwo komunikacyjne . Wychowanie w Przedszkolu. - 2005, nr 7, s. 37(421)-38(422)
- MARCHLEWICZ Aleksandra, RZĄDKOWSKA Ewa : Bezpieczeństwo komunikacyjne dzieci jako jeden z celów promocji zdrowia w przedszkolu . Wychowanie na Co Dzień. - 2004, nr 9, dod. s. VII-VIII
- NAPORA Elżbieta : O zasadach bezpieczeństwa w przedszkolu Wychowanie w Przedszkolu. - 1995, nr 3, s.157-160 Bezpieczeństwo dzieci na jezdni i w przedszkolu.
- SMAK-KIERUS Zdzisława : Mój dzielnicowy. Wychowanie w Przedszkolu. - 2001, [nr] 8, s. 483-485 Współpraca przedszkola z Komisariatem Policji w Łodzi w zakresie bezpieczeństwa dzieci.
- SYSKA Grażyna : Rusza nasz czerwony autobus. Wychowanie w Przedszkolu. - 1996, nr 6, s.361-364 Konspekt zajęcia wdrażającego dzieci do bezpiecznego poruszania się na jezdni.
- ŚWIDZIŃSKA Mirosława : Szczególna ochrona dzieci do lat siedmiu : bezpieczeństwo 6-latków // Wychowanie Komunikacyjne. - 2003, nr 2,

- PRUS- WIŚNIEWSKA MIROSŁAWA: Ochrona najmłodszych przed niebezpieczeństwami. Wychowanie w Przedszkolu.- 2008, nr 3, s. 34
- BOGACKA- OSIŃSKA BOGUMIŁA: bezpieczeństwo dziecka w wieku przedszkolnym. Wychowanie w przedszkolu. – 2009, nr 3, s. 9
- NIEZGODA JACEK: Dom przyjazny dla dziecka. Wychowanie w Przedszkolu. – 2009, nr 6, s. 54